

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Πρὸ τῶν ταγμάτων τρέχουν συνεχῶς ἀξιωματικοὶ ἔφιπποι. Ἐκαστος ταγματάρχης φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἢ ἐπὶ τοῦ στήθους ἢ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδιου κόσμημά τι τῆς ἀρεσκείας του. Ἄνὰ πᾶσαν στιγμὴν διέρχεται ἀγγελιαφόρος τις ἔφιππος, ὅστις δὲν εἰξεύρει τις εἰς ποῖον σῶμα ἀνήκει.

Βλέπει τις γαλόνια ἐπὶ τῶν βραχιόνων, ἐπὶ τῶν ὤμων, περὶ τὸν λαιμόν, ἀργυρᾶ, χρυσᾶ, μάλλινα. Μετάλλια καὶ σταυροὺς τόσον πυκνὰ τοποθετημένους τὸν ἕνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς ζώνης, ὥστε νὰ καλύπτεται τὸ ἦμισυ τοῦ στήθους. Χειρίδας ὄλων τῶν χρωμάτων τῆς ἱριδος. Σπάθας, ξίφη, ξιφίδια, πιστόλια, περιστροφὰ κρημά τι, τέλος πάντων, ὄλων τῶν στολῶν καὶ ὄλων τῶν δπλων ὄλων τῶν στρατῶν, ποικιλίαν ἱκανὴν νὰ κουράσῃ δέκα ἐπιτροπὰς ἐκ τῶν διοριζομένων πρὸς διακανόνισιν τῶν στρατιωτικῶν στολῶν, σύγχυσιν ζαλιζούσαν τὴν κεφαλήν.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἐὰν ἦσαν δώδεκα ἢ δεκατέσσαρα τάγματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐκλέγον τὴν ἰδίαν στολὴν ἢ τὸ ἠναγκασμένον νὰ διαφέρῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τῶν ἄλλων.

Διφυκοῦντο ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ὅστις ἐπίσης εἶχε στολὴν τινα φανταστικὴν.

Ἦσαν περίπου ὀκτὼ χιλιάδες ἄνδρες.

Τὴν ὠρισμένην ὥραν ἔκτακτος κίνησις ἀξιωματικῶν τοῦ ἐπιτελείου καὶ ὀξεῖς ἤχοι σαλπίγγων ἀνήγγειλον τὴν ἀριζίν τοῦ βασιλέως.

Ὁ Δὸν Ἀμεδαῖος ἔφθασεν ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἀλκαλά ἔφιππος, φέρων στολὴν στρατηγοῦ, μὲ ὑψηλὰ ὑποδήματα, λευκὴν περισκελίδαν, καὶ στολὴν ἐν εἶδει οὐραῖς χελιδῶνος, ὅπισθεν δ' αὐτοῦ ἠκολούθουν ἐν πυκνῇ τάξει στρατηγοί, ὑπασπισταί, ὑπηρέται μὲ στολὰς ἐρυθρᾶς, λογγόφοροι, θωρακοφόροι, φρουροί.

Ἄφου διέτρεξεν ὀλόκληρον τὸ μέτωπον τοῦ στρατοῦ, ἀπὸ τὸ Prado μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀτόχα ἐν τῷ μέσῳ πυκνοῦ καὶ σιωπηλοῦ πλήθους, ἐπανῆλθε πρὸς τὴν ὁδὸν Ἀλκαλά. Ἐνταῦθα ἀνέμενε πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες ἐκυμάτιζον καὶ ἐθούρουν ὡς θάλασσα.

Ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ἐπιτελεῖον αὐτοῦ ἔστησαν πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ, ἔχοντες τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὴν πρόσοψιν, τὸ δὲ ἱππικὸν μετὰ πολλοῦ κόπου κατῴρθωσεν νὰ κενώσῃ ὀλίγον χῶρον διὰ τὴν παρέλασιν τῶν ταγμάτων.

Παρήλασαν κατὰ διμοιρίας. Ἐκάστη διμοιρία διερομένη, εἰς τι νεῦμα τοῦ διοικητοῦ, ἐκραύγαζε: — Viva el Rey! Viva don Amadeo primero! (Ζήτην ὁ βασιλεὺς! Ζήτην Δὸν Ἀμεδαῖος ὁ πρῶτος!)

Ὁ πρῶτος ἀξιωματικὸς ὁ ζητωκραυγᾶς ἔσχεν ἀτυχὴν ἰδέαν. Αἱ αὐθόρητοι ζητωκραυγαὶ τῶν πρώτων ἐχρησίμευσαν ὡς ὑποχρεωτικὸν παράδειγμα δι' ὄλους τοὺς ἄλλους καὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸ κοινὸν νὰ ἐκλαμβάνῃ τὴν μεγαλειτέραν ἢ μικροτέραν δύναμιν καὶ ἀρμονίαν τῶν φωνῶν ὡς σύνθημα πολιτικῆς διαδηλώσεως.

Διμοιρίαί τινες ἐζητωκραύγαζον τόσον βραγχρᾶ καὶ συντόμως, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἀκούει ἀσθενεῖς ζητοῦντας βοήθειαν· τότε τὸ πλῆθος ἐξερρήγνυτο εἰς γέλωτας.

Ἄλλαι διμοιρίαὶ ἐκραύγαζον ἀγρίως καὶ ἰσχυρῶς, καὶ τότε αἱ κραυγαὶ τούτων ἐξελαμβάνοντο ὡς ἐκδήλωσις ἔχθρας κατὰ τῆς δυναστείας.

Πολλὰ καὶ ποικίλα ἐλέγοντο μεταξύ τῶν περὶ ἐμὲ εὐρισκομένων. Τίς ἔλεγε: — Τώρα ἔρχεται τὸ δεινὰ τάγμα, εἶνε τάγμα δημοκρατικῶν, θὰ ἴδῃτε ὅτι δὲν θὰ φωνάζῃ. — Τὸ τάγμα δὲν ἐκραύγαζε: τὸ κοινὸν ἔβηχεν. Ἐτερός τις ἔλεγεν:

— Εἶνε ἐντροπή, εἶνε ἔλλειψις ἀνατροφῆς· καὶ ἐμὲ ὀλίγον μου ἀρέσει ὁ Δὸν Ἀμεδαῖος, ἀλλὰ σιωπῶ καὶ τὸν σέβομαι.

Συνέβη καὶ ἕρις τις. Νεανίας τις ἐζητωκραύγασε μὲ φωνὴν ἐμπαικτικὴν, εἰς caballero τὸν ἀπεκάλεσεν ἀναιδῆ, ἐκεῖνος ὠργίσθη, ἤγειραν ἀμφοτέροι τὰς χεῖρας, ἀλλὰ τρίτος τις τοὺς ἐχώρισε.

Μεταξὺ τάγματος καὶ τάγματος διήρχοντο πολῖται ἔφιπποι· τινὲς δὲν ἐχαίρετιζον, ἐν τούτοις παρετήρουν τὸν βασιλέα, τότε δὲ ἠκούοντο μεταξύ τοῦ πλήθους διάφοροι φωναί, ὡς muy bien καὶ mal criado (πολὺ καλὰ καὶ κακοανατεθραμμένος).

Ἄλλοι θέλοντες νὰ χαιρετίσουν δὲν ἐχαίρετιζον ἐκ φόβου, καὶ διέβαινον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ τὸ πρόσωπον πορφυροῦν.

Τοῦναντίον δὲ ἄλλοι μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρουν τὸ θέαμα ἐκεῖνο, ἐξεδήλουν θαρραλέως, εἰς τὸ πείσμα ὄλων τὸν κατέχοντα αὐτοὺς ἀμεδαιισμόν, διαβαίνοντες μὲ τὸν πῖλον εἰς τὴν χεῖρα καὶ παρατηροῦντες ὅτὲ μὲν εὐλαβῶς τὸν βασιλέα, ὅτὲ δὲ ἀγερῶχος τὸ πλῆθος.

Ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἀκίνητος μέχρι τέλους τῆς παρελάσεως μὲ ἀμετάβλητον ἔκφρασιν ἀταράχου ὑπερηφανείας. Τοιοῦτοτρόπως ἐτελείωσεν ἡ ἐπιθεώρησις.

Αἱ ταυρομαχίαι.

Τὴν 31 Μαρτίου ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ θεάτρου τῶν ταυρομαχιῶν. Ἄς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον λεπτομερῶς περὶ αὐτῶν διότι ἀξίζει ὁ κόπος.

Ὅστις ἀνέγνωσε τὴν περιγραφὴν τοῦ Βαρρέττη, ἂς ὑποθέσῃ ὅτι δὲν ἀνέγνωσε τίποτε.

Ὁ Βαρρέττης δὲν εἶδεν ἢ τὰς ταυρομαχίας τῆς Λισαβώνης, αἵτινες συγκρινόμεναι πρὸς τὰς ταυρομαχίας τῆς Μεδρίτης εἶνε παιγνίδια παιδιῶν.

Ἡ ἔδρα τῆς τέχνης εἶνε ἡ Μαδρίτη. Ἐδῶ οἱ μεγάλοι τεχνίται, ἐδῶ τὰ πολυτελῆ θεάματα, ἐδῶ οἱ πεπειραμένοι θεαταί, ἐδῶ οἱ ἀπονέμοντες τὴν δόξαν δικασταί. Ὁ Κίρκος τῆς Μεδρίτης εἶνε τὸ θεῖον τῆς Σκάλας ἐν τῇ ταυρομαχικῇ τέχνῃ.

Τὰ ἐγκαίνια τῶν ταυρομαχιῶν ἐν Μαδρίτῃ, εἶνε σπουδαιότερα μιᾶς ὑπουργικῆς μεταβολῆς.

Ἐνα μῆνα πρὶν ἐδημοσιεύθη καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν ἡ περὶ τούτου ἀγγελία. Ἀπὸ τῶν Γαδεΐρων μέχρι τῆς Βαρκελόνης, ἀπὸ τῆς Βιλβάου μέχρι τῆς Ἀλμερίας, εἰς τὰ μέγαρα τῶν μεγιστάνων καὶ εἰς τὰς καλύβας τῶν πτωχῶν, ὁμιλοῦν περὶ τῶν ταυρομαχιῶν καὶ περὶ τῆς γενεᾶς τῶν ταύρων. Οἱ πτωχοὶ κάμνουν οἰκονομίας διὰ νὰ εἰμπορέσουν νὰ προμηθευθοῦν καλὴν θέσιν ἐν τῷ Κίρκῳ κατὰ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες ὑπόσχονται εἰς τὰ τέκνα των, ἂν εἶνε ἐπιμελῆ, νὰ τὰ ὀδηγήσουν ἐκεῖ.

Οἱ ἔρασταὶ ὑπόσχονται τὸ ἴδιον εἰς τὰς ὠραίας των Αἱ

ἐφημερίδες ἐπιβεβαιώνουν ὅτι ἡ περίοδος προμηνύεται ἔκτακτος.

Οἱ ταυρομάχοι, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ ἐργολάβος ἔκλεισε συμφωνίαν καὶ οἱ ὅποιοι ἔφθασαν ἤδη ἐν Μαδρίτῃ, δακτυλοδεικτοῦνται.

Διαδίδεται ὅτι οἱ ταῦροι ἔφθασαν, ἄλλοι διατείνονται ὅτι τοὺς εἶδον, ἄλλοι τρέχουν τὰ τοὺς εἶδον. Εἶνε ταῦροι ἐκ τῶν ἀγγελῶν τοῦ δουκὸς τῆς Βεράγουας, τοῦ μαρκησίου δὲ λα Μέρβεδ, τῆς ἐξοχωτάτης κυρῆς χήρας Βιλλασέκα, ταῦροι θαυμάσιοι, ἀτρόμητοι.

Τὸ γραφεῖον, ἔνθα ἐγγράφονται οἱ συνδρομηταί, ἀνοίγει τὰς πύλας του, τρέχουν ἐν συρροῇ οἱ φιλόταυροι, οἱ ὑπηρέται τῶν εὐγενῶν οἰκογενειῶν. οἱ μεσίται, οἱ ἐπιφορτισμένοι ἐκ μέρους τῶν ἀπόντων φίλων.

Τὴν πρώτην ἡμέραν ὁ ἐργολάβος εἰσέπραξε πενήντα χιλιάδας δραχμῶν, τὴν δευτέραν τριάκοντα, ἐν μιᾷ ἑβδομάδι ἑκατόν.

Ὁ Φρασκουέλος, ὁ περίφημος matador, ἔφθασεν ἐπίσης ἔφθασαν ὁ Κοῦκος καὶ ὁ Καλδερὸν. Ὅλοι εἶνε παρόντες. Ἀκόμη τρεῖς ἡμέραι! Χιλιάδες ἀνθρώπων δὲν ὀμιλοῦν περὶ ἄλλου. Αἱ κυραὶ ὄνειρεύονται τὸν Κίρκου, οἱ ὑπουργοὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλου πλέον σκέπτονται, οἱ πτωχοὶ ἐργάζονται δὲν καπνίζουσι πλέον τὸ cigarrito διὰ τὴν οἰκονομήσουσιν ὀλίγα χρήματα διὰ τὴν ἡμέραν τῆς παραστάσεως.

Ἐρχεται τέλος ἡ παραμονή. Τὸ σάββατον ἀπὸ τῆς πρωίας, πολὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐν τινι ἰσογείῳ δωματίῳ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀλκαλά ἄρχεται ἡ πώλησις τῶν εἰσιτηρίων. Προτοῦ ἀκόμη ἀνοίξη ἡ θύρα, πλῆθος λαοῦ συνωθεῖται πρὸ ταύτης, κραυγάζον, συνθλιβόμενον, ἀλληλοτυπόμενον.

[Ἐπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

ΕΙΔΥΛΙΟΝ

Α'

Ἡ δεσποινὶς Σουλβίνα δ' Οὐτρεβὰλ κατ'ἴκει εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ τῶν Recollets, ἐν μικρᾷ οἰκίᾳ, τὴν ὁποίαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς μητροπόλεως πύργοι, περιέβαλλον διὰ τῆς σκιᾶς των.

Καταβεβλημένη, ἐρρυτιδωμένη, μὴ ἔχουσα πλέον εἰμὴ τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν ἵνα σύρῃται ἀπὸ μιᾶς καθέδρας εἰς ἄλλην, διήρχετο τὰς ὥρας τῆς συνδουλιζούσα τὴν πυρὰν διὰ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν τῆς, παραδεδομένη εἰς γλυκεῖς καὶ ἀορίστους ρεμβασμούς, κατὰ τοὺς ὁποίους τὸ παρελθὸν ἐπανήρχετο εἰς τὴν καρδίαν τῆς καὶ ἀκούουσα πράσινον ψιττακόν, ἐπαναλαμβάνοντα ἀκαταπαύστως διὰ τῆς λεπτῆς καὶ ἑρρῖνου φωνῆς του τὰς αὐτὰς φράσεις.

Δὲν ἐπεθύμει καμμίαν εὐτυχίαν.

Δὲν εἶχε κανένα πόθον καὶ περιέμενε τὸ τέλος τῆς με ἀγέρωχον ἀδιαφορίαν.

Οὐδὲν ὥρολόγιον ἐσήμαινε τὴν βραδείαν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἐν τῇ σιωπηλῇ αἰθούσῃ τῆς.

Μόνη εἰς τὸν κόσμον, μὴ μετρῶσα πλέον τὰ ἔτη, τὰ ὅποια προσετίθεντο εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὴν ἔθραυον διὰ τοῦ βάρους των, ἡ γερωντοκὴ περιορίζετο εἰς τὴν συν-

τροφιὰν τῆς ὑπηρετρίας τῆς, γράϊας σχεδὸν ὅσον καὶ αὐτή, καὶ δυστυχοῦς τινος γέροντος, ἱππότου τῆς Μελίτης, ὅστις τὴν ἐλάτρευε ποτε, ὅτε ἔμενον ἐν Qoblentz, ἐκάστην δὲ ἐσπέραν, ὡς εὐσεβῆς, πορευόμενος ν' ἀπαγγεῖλη εὐλαβῶς τὴν ἐσπερινὴν ἀκολουθίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μετέβαινε ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς, ἐκ τοῦ ἑτέρου ἄκρου τῆς πόλεως, στήριζόμενος ἐπὶ τῆς ράβδου καὶ συρόμενος μετὰ δυσκολίας, ἵνα πῆρ τὸ τέρον καὶ παῖξῃ φαραῶ.

Οἱ δύο οὗτοι πρόγονοι, εἶχον συνάψει εἰλικρινῆ καὶ εἰρηνικὴν φιλίαν, γλυκυτέραν τῆς εὐωδίας τῶν εὐαισθητῶν τοῦ χειμῶνος ρόδων, ὧν τὰ φυλλορροοῦντα ἐπὶ τῷ ἐλαχίστῳ κλονισμῷ πέταλα, ἀποπνέουσι χιόνα. Οὐδέποτε ἐμάλλωναν. Εἶχον μεταξύ των συγκινητικὰς καὶ σχεδὸν παιδικὰς λεπτότητας. Ἡ Σουλβίνα εἶχε πληρῶσει τὴν μικρὰν κατοικίαν τοῦ κυρίου Νοβρικούρ διὰ διαφόρων κοσμημάτων, συμβολικῶν κεντημάτων, καὶ αἰσθηματικῶν εἰκόνων ἀρχαίου σαρμοῦ. Ὁ ἱππότης ἐστερέϊτο ἰσπανικοῦ καπνοῦ, ὠκονόμενος ὑπομονητικῶς τὸ μικρὸν εἰσόδημά του, ἵνα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φέρῃ πρὸς τὴν φίλην του δέσμην ἰων ἢ σακκιδίων ἀμυγδαλῶν, τὰ ὅποια ἐροκάνιζον ὁμοῦ διὰ τῶν συντετριμμένων ὀδόντων των.

Β'

Ἐπρεπε νὰ τοὺς ἔβλεπέ τις ὑπὸ τὰς κιτρίνας ἀκτῖνας τῆς λυχίας, νὰ ἴδῃ τὰς σκιάς των φοιττούσας ἐπὶ τῶν τοίχων, τοὺς ὀστεώδεις δακτύλους των ταλαντευομένους ὅπως ρίψωσι τὰ χαρτῖα καὶ διορθώσωσι τὰ γλιστρῶντα εἰς ἕκαστον κίνημα ὀμματουᾶλιά των.

Ὁ ἀτμός τοῦ τελοῦ ὑψοῦτο ὑπεράνω τῶν κυπέλων

Ἐσκέπτοντο σοβαρῶς, ἐδίσταζον, ἐμέτρων ἡμιφῶνας τοὺς πόντους, ἐνεψυχοῦντο, ἐξύπνων ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἐν τῇ νάρκῃ των ἔβλεπον τὰς εἰκόνας νὰ χορεύωσι διὰ τῶν κουρασμένων ὀφθαλμῶν των. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ παιγνιδίου, ὁ ἱππότης ἐπλησίαζεν ἀπλοικῶς τὸ καθισμά του, ἐφλυάρει, ἐρριψοκινδύνευεν ἀπευθύνων χαρίεσσας φιλοφρονήσιν—διὰ τὸ ἄρωμα τῆς πούδρας ἢ τὸ χρῶμα τῶν ταινιῶν—ἐκλινεν, ἠσπάζετο τὰς περιχειρίδας, τὰς ὁποίας ἡ δεσποινὶς δ' Οὐτρεβὰλ τῷ ἄφρινεν, ὑψοῦσα τὴν κεφαλὴν. Τῇ ἔλεγε δὲ με γλυκεῖαν φωνήν :

— Ἐνθυμείσαι, καρδιᾶ μου, πόσον σκληρὰ ποῦ ἦσουν εἰς ἐμέ ;

Ἐκείνη ἐστενάζε μόνον, χωρὶς ν' ἀπαντᾷ, καὶ ἀνεπόλουν τότε τὸ παρελθόν, τὴν νεότητά των, τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν αἱ καρδίαι των ἔπαλλον σφοδρῶς.

Ἐνεθυμοῦντο τὰς ψυχρὰς πόλεις τῆς Γερμανίας, ἔνθα ἔτρεμον ὑπὸ τοῦ ψύχους, τὰς ἀνωφελεῖς μάχας, τὰς λευκὰς κοκάρδας, τὰς ὁποίας ἐκέντων καὶ ἐκάρφωνον ἐπὶ τῶν ἐμβλαλλομένων ἐνδυμασιῶν τῆς αὐλῆς, τὴν μακρὰν ἐξορίαν, καθ' ἣν εἶχον τόσον ἀγερώχως παλαίσῃ κατὰ τῆς ἀτυχίας.

Πῶς ἐχοροπήδα ὁ γενναῖος εὐτος σηματοφόρος τῶν δραγόνων, πῶς ὠμίλει εἰς τὰς γενναῖκας μετὰ τὸ αὔθαδες θάρρος τῶν εἰκοσιν ἐτῶν, πῶς εἰξευρε νὰ κτυπᾷ τοὺς πτερνιστῆρας του ἐπὶ τοῦ σανιδώματος καὶ νὰ ἱκετεύῃ χαμηλοφῶνως,